

Жукова А. І.

група 111 уф (Комунальний заклад
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради)
Науковий керівник – канд. філол. наук, доцент Романова І. В.

МОТИВ ПОДОРОЖІ В «КАЗЦІ ПРО МАНДРІВНИКА» Е. АНДІЄВСЬКОЇ

Відомо, що подорож – один із найпоширеніших мотивів у літературі та фольклорі. Українська діаспорна письменниця Е. Андієвська подає його цікаву художню реалізацію в «Казці про мандрівника». На перший погляд, головний герой – пересічна людина, що живе своїми буденними справами (невипадково цей чоловік не має імені). Подорож чоловіка є вимушеною, до неї його спонукає місяць: «Твоя цікавість призвела до загибелі багатьох людей, за життя яких я несу тимчасову відповідальність, і тепер частину цієї провини ти мусиш спокутувати, мандруючи доти, доки знайдеш вхід до вчорашнього дня. На порозі вчорашнього дня лежить золота галузка, яку ти мусиш мені принести, аби я міг якось зарадити лихові, яке ти накоїв своєю цікавістю, такою згубною для життя людини» [1]. Утім, саме завдяки мандрівці чоловік стає мудрішим, перетворюється зі звичайного філістера на філософа.

Досліджуваний твір Е. Андієвської моделює казковий простір, у якому місяць розмовляє з людиною, чоловік комунікує з вартовими царства, які здійснюють цікавий ритуал: за запахом ніг визначають, добра чи зла людина. Літературна «Казка про мандрівника» має притчевий характер, відзначається наявністю образів-символів. Так, символічного значення набуває золота галузка. Згадку про неї маємо в «Енеїді» Вергілія: у контексті античного твору вона має семантику життя та смерті, тоді як у творі Е. Андієвської випромінює приємне сяйво, стає символом духовного прозріння, того трансцендентного, завдяки якому можна «...мандрувати крізь видиме й невидиме до самої сутності речей, за якою відкриваються неосяжні рівнини Божого віддиху» [1].

«Казка про мандрівника» має виразний філософський стрижень, а подорож чоловіка з метою пошуку золотої галузки – це своєрідна ініціація. Під час неї відбувається духовне змужніння та ментальне дорослішання головного героя. Сенс слів місяця «...малі причини можуть мати великі наслідки» [1] чоловік зміг зрозуміти лише після тривалої подорожі, коли побачив, що кожне падіння, що траплялося на його шляху, позначалося на ногах: вони були із синцями та саднами. Крім цих фізичних змін, відбулися й внутрішні трансформації мандрівника, адже невідомо говорять, що значуще ми бачимо на відстані. Віднайдення золотої галузки – це мотивація для шукача, галузка є важливим елементом пізнання себе та світу – мікрокосму та макрокосму.

Таким чином, подорож у казковий, ірреальний світ дає змогу головному героєві не тільки побачити різних людей, відчути їхні настрої, зрозуміти світогляд, побувати на різних територіях, а й можливість заглибитися в себе. Відтак мандрівка в часі та просторі обертається для чоловіка мандрівкою до пізнання внутрішнього світу. Долаючи перешкоди на своєму шляху, він розкриває в собі нові можливості та над можливості.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андієвська Е. Казка про мандрівника. URL : <https://www.ukrlib.com.ua/books/printit.php?tid=4474> (дата звернення: 06.04.2021)
2. Просалова В. Художні особливості казок Емми Андієвської. Синопис: текст, контекст, медіа. 2016. № 3 (15). URL: file:///C:/Documents%20and%20Settings/Admin/D0%9C%D0%BE%D0%B8%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%8B/Downloads/stkm_2016_3_6.pdf (дата звернення: 06.04.2021)